 <p>تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه طراح سوال: خانم کرمی</p>	<p>باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان علوم و معارف اسلامی هدی آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تعداد صفحه: ۴ تعداد سؤال: ۳۰</p>	<p>نام و نام خانوادگی: سئوالات امتحان درس: علوم و فنون ادبی پایه: دوازدهم - کلاس: رشته: علوم و معارف اسلامی نام دبیر: خانم</p>
--	---	--

تاریخ تصحیح: / / ۱۴۰۲ / نمره: با عدد () نمره با حروف: () امضای دبیر: ()

ردیف شرح سوالات: (لطفا پاسخ ها را در همین برگه بنویسید. دقت کنید سوالات در ۴ صفحه تنظیم شده است.)

بارم	<p>الف تاریخ ادبیات (۲ نمره)</p> <p>۱- در جای خالی واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۷۵/.) الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های بود. (سیاسی - تاریخی) ب) امثال و حکم از آثار است. (دهخدا - بهار) ج) صبای کاشانی کتاب گلشن صبا را به تقلید از سعدی به یادگار گذاشته است. (بوستان - گلستان)</p> <p>۲- کدام عبارت معرف "فرخی یزدی" است؟ (۲۵/.) الف) وی شاعر، روزنامه نگار، نمایش نویس و نظریه پرداز دوره مشروطه بود و در روزنامه قرن بیستم به افشاگری اعمال پلید رجال خائن زمان پرداخت. ب) تحت تاثیر شاعران گذشته، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود و آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت.</p> <p>۳- تنها اثر قابل توجه در زمینه تحقیقات ادبی و تاریخی دوره بیداری چیست؟ (۲۵/.)</p> <p>۴- هریک از ویژگی های شعری زیر مربوط به کدام شاعر دوره بیداری است؟ (۷۵/.) الف) در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت داشت. در طنز و هجو چیره دست بود. ب) عرصه هنری وی تصنیف ها و ترانه های میهنی بود که در برانگیختن مردم و آزادی خواهی نقش بسیار موثر داشت. ج) احیا کننده نثر فارسی است و "منشآت" مهم ترین اثر اوست.</p>
------	---

بارم	<p>ب سبک شناسی (۲ نمره)</p> <p>۵- کدام گزینه یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوره مشروطه به شمار می آید؟ (۲۵/.) الف) گسترش یافتن نوگرایی و تجدد خواهی ب) تنفر از خرافات در نثر داستانی ج) توجه به حقوق مدنی زنان د) حضور راوی سوم شخص و سخن گفتن او با خواننده در بعضی صحنه ها</p> <p>۶- کدام گزینه بیانگر "سطح ادبی" شعر در قرن های دوازدهم و سیزدهم است؟ (۲۵/.) الف) گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین به تدریج زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد. ب) شعر به عنوان زبان برنده نهضت مشروطه در اختیار روزنامه ها قرار گرفت.</p> <p>۷- کدام یک از واژگان داخل کمانک درست است؟ (۵/.) الف) (نمونه ای از تخیلات سرایندهگان پیشین را در اشعار (عشقی / لاهوتی)، شاعر دوره بیداری می توان دید. ب) از شاخصه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است؛ (طنز سیاسی - اجتماعی / طنز اخلاقی) است.</p>
------	--

۸- نام دو تن از شاعرانی را که به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند، از بین شاعران زیر انتخاب کنید. (۵/).

(ملک الشعراء بهار - سید اشرف الدین گیلانی - ادیب الممالک فراهانی - عارف قزوینی)

۹- سوالات کوتاه پاسخ: (۵/).

الف) بارزترین شاخصه ی زبان شعر عصر بیداری چه بود؟
ب) بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان چه بود؟

پ موسیقی شعر (۶نمره)

۱۰- برای بیت زیر، کدام وزن برتری دارد؟ چرا؟ (۷۵/).

«خون بار بهار از مژه در فرقت احباب / کز پیش تو چون ابر بهاران همه رفتند»
الف) مستفعل مستفعل مستفعل مستف / ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۱۱- در کدام یک از واژگان بیت زیر، مصوت بلند "ی" همواره کوتاه است؟ (۲۵/).

"من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی زود باش"

۱۲- برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (۵/).

(همسان یک پایه ای - ناهمسان - همسان دولختی)

الف) آب زنید راه را هین که نگار می رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد
ب) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

۱۳- نمونه های زیر، به صورتی که بین هلال تقطیع شده است، با کدام اختیارزبانی مطابقت دارد؟ (۵/).

الف: ستاره : (- - U)
ب: آهویی: (- U -)

۱۴- وزن سومین پایه آوایی شعر زیر چیست؟ (۵/).

"آتش حب الوطن چو شعله فرزند / از دل مومن کند به مجمره اسپند"

۱۵- با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. (۱)

" نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری / کز آن جانب که او باشد صبا عنبر فشان آید"

الف) در کدام هجای مصرع اول، اختیار زبانی "تغییر کمیت مصوت" استفاده شده است؟ نوع آن را بنویسید.

ب) در مصرع دوم، واژه ی مشخص شده، چه اختیار زبانی دارد؟

۱۶- مصرع اول بیت زیر را تقطیع هجایی کنید، نشانه های هجایی آن را بگذارید، سپس وزن آن را بنویسید. (۱/۵)

« درد عشقی کشیده ام که می پرس / زهر هجری چشیده ام که می پرس »

 <p>تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه طراح سوال: خانم کرمی</p>	<p>باسمه تعالی</p> <p>مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴</p> <p>دبیرستان علوم و معارف اسلامی هدی</p> <p>آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳</p> <p>تعداد صفحات: ۴ تعداد سؤال: ۳۰</p>	<p>نام و نام خانوادگی:</p> <p>سئوالات امتحان درس: علوم و فنون ادبی</p> <p>پایه: دوازدهم - کلاس:</p> <p>رشته: علوم و معارف اسلامی</p> <p>نام دبیر: خانم</p>
--	---	--

۱۷- هر دو وزن بیت زیر را بنویسید. (تقطیع لازم نیست). (۱)

"آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم"

۱-..... ۲-.....

ت

زیبایی شناسی (۶نمره)

۱۸- کدام آرایه بدیع معنوی در بیت های زیر به کار رفته است؟ (۲)

الف) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید
ب) در نیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید والسلام
ج) چون جواب احمق آمد خاموشی / این درازی در سخن چون می کشی
د) چیست آن سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست

۱۹- بیت زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ توضیح دهید. (۵/)

"یارب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل"

۲۰- در کدام یک از بیت های زیر آرایه ی "تضمین" به کار رفته است؟ (۲۵/)

الف) بیستون بر سر راه است مباد از شیرین / خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید
ب) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم

۲۱- در بیت زیر آرایه ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۲۵/)

"مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم / چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم" (تضاد-تناقض)

۲۲- با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. (۱)

"از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم"

الف) لف های مصرع دوم را بنویسید.
ب) نوع لف و نشر در مصرع اول، مرتب است یا مشوش؟
ج) یک جفت واژه متضاد در مصرع اول بیابید و بنویسید.

۲۳- در بیت زیر آرایه تضمین را مشخص کنید؛ حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است؟ (۵/)

"خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی"

۲۴- آرایه متناقض نما را در شعر زیر توضیح دهید. (۵/)

"ز کوی یار می آید نسیم باد نوری / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی"

۲۵- ارتباط تضمین را در شعر زیر با قسمت های دیگر متن بنویسید. (۵/)

«ایوب با چندین بلا، کاندرا بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا «الصبرُ مفتاحُ الفرج»

۲۶- نوع لف و نشر را در هریک از ابیات زیر بنویسید. (مرتب یا نامرتب) (۱/۵).
الف) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط / گریه مینا نگر خندیدن ساغر بین
ب) اگر ز خلق ملامت و گرز کرده ندامت / کشیدم از تو کشیدم، شنیدم از تو شنیدم

ث

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)

۴

۲۷- کدام بیت را می توان نمونه شعر انتقادی دوره ی بیداری به شمار آورد؟ این شعر از کیست؟ (۱/۵).
الف) پرستش به مستی است در کیش مهر / برون اند زین جرگه، هشیارها
ب) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم
۲۸- در بیت زیر از "ملک الشعراى بهار" واژه ی مشخص شده، جزء کدام سطح از سبک شعر "دوره بیداری" است؟ (۱/۵).
"بشکن در دوزخ و برون ریز / بادافره کفر کافری چند؟"

۲۹- سروده زیر از ملک الشعراى بهار است. پس از خواندن این سروده به پرسش ها پاسخ دهید. (۱/۵)
از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند
آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند
یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس ماند هزاران همه رفتند

الف) دو ویژگی ادبی این سروده را بنویسید. ۱- ۲-

ب) یک ویژگی فکری بارز سروده را بنویسید. ۱-

ج) وزن یکی از مصرع های شعر را بنویسید. (فقط یک وزن، تقطیع لازم نیست)

۳۰- متن زیر از کتاب «چرند و پرند» علامه دهخدا است. پس از خواندن آن به سوالات پاسخ دهید. (۱/۵)
«باری چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف ها یادش رفته. تا یک فرآش قرمز پوش می بیند، دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می افتد، رنگش می پرد. هی می گوید: امان از همنشین بد.»
الف) دو مورد از "ویژگی های زبانی" این نوشته را بنویسید.

ب) یک مورد از "ویژگی های فکری" این دوره را در نوشته بیابید.

ج) دو کنایه در متن بیابید و بنویسید.

۲۰